

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาระดับของความคลุมเครือในบทบาท การบริหารแบบมีส่วนร่วม สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9 ความสัมพันธ์ระหว่างความคลุมเครือในบทบาท การบริหารแบบมีส่วนร่วม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9 และศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นตอน โดยแสดงตารางประกอบคำบรรยาย และมีข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผลด้วยสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
P	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (Regression Coefficient)
$Beta$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Regression Coefficient)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
$R^2 \text{ Change}$	แทน	ค่า R^2 ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อสมการเปลี่ยน
Z	แทน	ค่าคะแนนที่ได้จากการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
$*$	แทน	ระดับการมีนัยสำคัญทางสถิติ
F	แทน	อัตราส่วนเอฟ (F) ที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของสมการถดถอย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9 จำแนกตามอายุ สถานที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน และตำแหน่งในปัจจุบัน ($n = 248$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
20-30 ปี	75	30
31-40 ปี	122	49
41-50 ปี	49	20
มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	2	1
สถานที่ปฏิบัติงาน		
ศูนย์สุขภาพชุมชนในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	220	89
ศูนย์สุขภาพชุมชนในสังกัดกระทรวง/หน่วยงานอื่น	28	11
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน		
6 เดือน-1 ปี	54	22
1-2 ปี	68	27
มากกว่า 2 ปี ขึ้นไป	126	51
ตำแหน่งในปัจจุบัน		
พยาบาลวิชาชีพ	110	44
พยาบาลเทคนิค	26	11
เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชุมชน	75	30
นักวิชาการสาธารณสุข	22	9
ทันตภิบาล	8	3
อื่น ๆ	7	3

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31–40 ปี คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาได้แก่ช่วงอายุ 20–30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 89 โดยมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนมากกว่า 2 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51 และมีตำแหน่งเป็นพยาบาลวิชาชีพมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชุมชนคิดเป็นร้อยละ 30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของความคลุมเครือในบทบาท การบริหารแบบมีส่วนร่วม

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชน

เขต 9

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความคลุมเครือในบทบาท จำแนกตามรายด้านและโดยรวม ($n = 248$)

ความคลุมเครือในบทบาท	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความคลุมเครือในบทบาทที่คาดหวัง	2.29	0.45	น้อย
2. ความคลุมเครือในกระบวนการทำงาน	2.62	0.46	ปานกลาง
3. ความคลุมเครือในการจัดลำดับความสำคัญของงาน	2.53	0.40	ปานกลาง
4. ความคลุมเครือในการแสดงพฤติกรรมตามบทบาท	2.38	0.44	น้อย
รวม	2.43	0.35	น้อย

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าบุคลากรมีความรู้สึกล้มเหลวในบทบาทโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความรู้สึกล้มเหลวในกระบวนการทำงานมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.62 และความคลุมเครือในบทบาทที่คาดหวังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 2.29

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามราย
ด้านและโดยรวม ($n = 248$)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะ	3.67	0.58	มาก
2. การให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.23	0.58	ปานกลาง
3. การให้ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ	3.45	0.55	ปานกลาง
4. การให้อิสระในการปฏิบัติงาน	3.61	0.52	มาก
รวม	3.50	0.44	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า บุคลากรมีความรู้สึกต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้สึกต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.67 และในด้านการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.23

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำแนกตามราย
ด้านและ โดยรวม ($n = 248$)

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การแสดงความไว้วางใจต่อเพื่อนร่วมงาน	3.57	0.52	ดี
2. การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน	3.77	0.48	ดี
3. การแสดงความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายร่วมกัน	3.71	0.50	ดี
4. การแสดงความเป็นมิตรและความรื่นรมย์	3.83	0.47	ดี
5. การติดต่อสื่อสารระบบเปิด	3.66	0.54	ดี
รวม	3.70	0.42	ดี

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า บุคลากรมีความรู้สึกต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้สึกต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในด้านการแสดงความเป็นมิตรและความรื่นรมย์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.83 และในด้านการแสดงความไว้วางใจต่อเพื่อนร่วมงานมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.57

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามรายด้าน และโดยรวม ($n = 248$)

ความผูกพันต่อองค์กร	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การยอมรับเป้าหมายและคุณค่าขององค์กร	3.81	0.42	สูง
2. การทำประโยชน์ให้องค์กร	4.00	0.52	สูง
3. การธำรงรักษาความเป็นสมาชิกขององค์กร	3.64	0.54	สูง
รวม	3.80	0.40	สูง

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า บุคลากรมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรในด้านการทำประโยชน์ให้องค์การมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.00 และในด้านการธำรงรักษาความเป็นสมาชิกขององค์กรมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.64

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคลุมเครือในบทบาท การบริหารแบบมีส่วนร่วม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคลุมเครือในบทบาท การบริหารแบบมีส่วนร่วม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9 ($n = 248$)

ตัวแปร	1	2	3	4
1. ความคลุมเครือในบทบาท				
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม	-.48**			
3. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล	-.50**	.62**		
4. ความผูกพันต่อองค์การ	-.45**	.60**	.62**	

** $P < .01$

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ความคลุมเครือในบทบาทมีความสัมพันธ์ทางลบกับความผูกพันต่อองค์การในระดับปานกลาง ($r = -.45$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการบริหารแบบมีส่วนร่วม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การในระดับปานกลาง ($r = .60$ และ $.62$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่าตัวแปรพยากรณ์คือ ความคลุมเครือในบทบาท การบริหารแบบมีส่วนร่วม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์กันเองอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของตัวแปรพยากรณ์แต่ละคู่ไม่เกิน .8 จึงถือว่าไม่มีปัญหาตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity Problem) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545, หน้า 90) ดังนั้นตัวแปรพยากรณ์จึงมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดมารวมพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)
ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชน
เขต 9 ($n = 248$)

ตัวแปรที่เข้าสมการ	<i>B</i>	<i>Beta</i>	
สัมพันธภาพระหว่างบุคคล	.34***	.35 ***	ค่าคงที่ 1.86
การบริหารแบบมีส่วนร่วม	.29***	.32***	$R^2 = .46$
ความคลุมเครือในบทบาท	-.14*	-.12*	$F = 70.60***$

* = $p < .05$, ** = $p < .01$, *** = $p < .001$

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การบริหารแบบมีส่วนร่วม และความคลุมเครือในบทบาท สามารถร่วมกันพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรได้ร้อยละ 46 ($R^2 = .46$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณสูงสุดคือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ($Beta = .35$) รองลงมาคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ($Beta = .32$) และความคลุมเครือในบทบาท ($Beta = -.12$) ได้สมการพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9 ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\text{ความผูกพันต่อองค์การ} = 1.86 + .34 (\text{สัมพันธภาพระหว่างบุคคล}) + .29 (\text{การบริหารแบบมีส่วนร่วม}) - .14 (\text{ความคลุมเครือในบทบาท})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{\text{ความผูกพันต่อองค์การ}} = .35 Z_{\text{สัมพันธภาพระหว่างบุคคล}} + .32 Z_{\text{การบริหารแบบมีส่วนร่วม}} - .12 Z_{\text{ความคลุมเครือในบทบาท}}$$